



Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev2 545/06
24.10.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća, Vesne Popović, Jasminke Stanojević, Mirjane Grubić i Milomira Nikolića, članova veća, u radnom sporu tužilaca AA i BB, čiji je punomoćnik AB advokat, protiv tuženog "VV", čiji je punomoćnik VG advokat, radi poništaja rešenja o prestanku radnog odnosa, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Pirotu Gž.br. 596/05 od 12.1.2006. godine, u sednici održanoj na dan 24.10.2006. godine, doneo je

P R E S U D U

PREINAČUJU SE presude Okružnog suda u Pirotu Gž.br. 596/05 od 12.1.2006. godine i Opštinskog suda u Dimitrovgradu P.1.br.196/04 od 7.12.2004. godine i odbijaju tužbeni zahtevi tužilaca AA i BB kojim su tražili da se ponište rešenja tuženog br. 2 i br. 5, oba od 31.1.2004. godine, kojim je tužiocima prestao radni odnos 31.1.2004. godine i kojim su tražili da se obaveže tuženi da tužioce vrati na rad i prizna im sva prava iz radnog odnosa počev od 31.1.2004. godine do vraćanja na rad kao i da im naknadi troškove parničnog postupka, kao neosnovan.

Obavezuju se tužioci da tuženom naknade troškove parničnog postupka od 16.200,00 dinara, u roku od 15 dana.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Pirotu Gž.br. 596/05 od 12.1.2006. godine, potvrđena je presuda Opštinskog suda u Dimitrovgradu P.1.br. 196/04 od 7.12.2004. godine kojom je stavom prvim izreke, usvojen tužbeni zahtev tužioca AA i poništeno rešenje tuženog br. 2 od 31.1.2004. godine kojim je tužiocu prestao radni odnos dana 31.1.2004. godine i obavezan tuženi da tužioca vrati na rad i prizna mu sva prava iz radnog odnosa počev od 31.1.2004. godine do povraćaja na rad, kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka od 17.700,00 dinara i kojom je stavom drugim izreke, usvojen tužbeni zahtev tužioca BB i poništeno rešenje tuženog br. 5 od 31.1.2004. godine kojim je tužiocu prestao radni odnos dana 31.1.2004. godine i obavezan tuženi da tužioca vrati na rad i prizna mu sva prava iz radnog odnosa počev od 31.1.2004. godine do povraćaja na rad, kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka od 17.700,00 dinara u roku od 8 dana.

Protiv pravosnažne presude donete u drugom stepenu blagovremeno je izjavio reviziju tuženi pobijajući je zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pravilnost pobijane presude na osnovu čl. 386. ZPP, ("Službeni list SFRJ", br. 4/77... "Službeni list SRJ", br. 15/98 i 3/02), koji se na konkretan slučaj primenjuje na osnovu ovlašćenja iz čl. 491. st. 4. ZPP ("Službeni glasnik RS", br. 125/2004), Vrhovni sud je našao da je revizija tuženog osnovana.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužioci AA i BB bili su radnici tuženog i to tužilac BB građevinski radnik III grupe a tužilac AA građevinski radnik II grupe. Na osnovu odluke Upravnog odbora tuženog od 15.1.2004. godine utvrđeno da je usled tehnoloških, ekonomskih i organizacionih promena kod tuženog nastalih posle privatizacije i promene oblika preduzeća prestala potreba za radom 5 radnika i to tužilaca i još tri radnika. U momentu donošenja te odluke kod tuženog je bilo zaposleno 58 radnika na neodređeno vreme, a iskazan višak za 5 radnika što je manje od 10% ukupnog broja zaposlenih zbog čega tuženi nije donosio poseban program rešavanja viška zaposlenih a u smislu čl. 114. Zakona o radu. Osporenim rešenjima od 31.1.2004. godine tužiocima je prestao radni odnos sa 31.1.2004. godine jer tuženi nije bio u mogućnosti da tužiocima obezbedi jedno od prava iz čl. 116. Zakona o radu, pa je tužioce uputio da svoja prava po osnovu nezaposlenosti ostvare kod Nacionalne službe zapošljavanja. Tužiocima je pre prestanka radnog odnosa i otkaza ugovora o radu isplaćena otpremnina u skladu sa odredbom čl. 117. Zakona o radu.

Ocenjujući zakonitost osporenih rešenja, nižestepeni sudovi su zaključili da osporena rešenja tuženog o prestanku radnog odnosa tužiocima nisu zakonita jer ne sadrže obrazloženje zbog čega su tužioci oglašeni kao višak kod tuženog i što je postupak oglašavanja tužilaca tehnološkim viškom u suprotnosti sa odredbama čl. 27. i 28. Pojedinačnog kolektivnog ugovora tuženog od 6.1.1998. godine, a naime, da tuženi nije napravio program uvođenja tehnoloških, ekonomskih ili organizacionih promena i nije odredio kriterijume po kojima je tužioce oglasio tehnološkim viškom. Zbog toga su usvojeni tužbeni zahtevi tužilaca i osporena rešenja poništena.

Osnovano se u reviziji tuženog ukazuje da je materijalno pravo od strane nižestepenih sudova pogrešno primenjeno.

Postupak utvrđivanja prestanka potrebe za radom tužilaca zbog tehnoloških i organizacionih promena sproveden je u skladu sa odredbama Zakona o radu (čl. 114. do 116.) pa prava tužilaca nisu povređena. Tužiocima nije

.....
moglo da se obezbedi ni jedno od prava predviđenih čl. 101.st.3. Zakona o radu zbog čega je utvrđeno njihovo pravo na otpremninu pa im je u smislu čl. 117. Zakona otpremnina i isplaćena.

U konkretnom slučaju, po oceni Vrhovnog suda, tuženi kao poslodavac tužiocima je otkazao ugovor o radu na osnovu čl. 101. st. 1. tač. 8. Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", br. 70/2001). Prema toj odredbi poslodavac može zaposlenom otkazati ugovor o radu ako za to postoji opravdan razlog koji se odnosi na potrebe poslodavca i to ako usled tehnoloških, ekonomskih ili organizacionih promena prestane potreba za obavljanjem određenih poslova. Tuženi je sproveo postupak rešavanja viška zaposlenih u skladu sa odredbama čl. 114. do 119. Zakona o radu i tužiocima pre donošenja rešenja o otkazu ugovora o radu isplatio otpremninu. Kako je tuženi u potpunosti ispoštovao postupak davanja otkaza po odredbama Zakona o radu, to su zakonita rešenja tuženog o prestanku radnog odnosa tužiocima.

Odredbom čl. 176. Zakona o radu je propisano da odredbe Kolektivnog ugovora koji je na snazi na dan stupanja na snagu zakona, a koje nisu u suprotnosti sa ovim Zakonom ostaju na snazi do zaključivanja Kolektivnog ugovora u skladu sa ovim Zakonom. Odredbama čl. 27. i 28. Pojedinačnog kolektivnog ugovora tuženog od 6.1.1998. godine, koji je bio na snazi u vreme donošenja osporenih rešenja, propisan je postupak za utvrđivanje prestanka potrebe za radom zaposlenog. Po ovim odredbama tuženi je bio u obavezi da sačini program uvođenja tehnoloških, ekonomskih i organizacionih promena na osnovu kojih nastaje potreba smanjenja broja zaposlenih koji sadrži naročito tehničko tehnološke promene u procesu rada, organizacione promene u proizvodnji, unapređenje u radu radi povećanja produktivnosti, potreban broj radnika sa odgovarajućom kvalifikacijom u skladu sa ovim promena i broj radnika koji postaju tehnološki višak. Odredbom čl. 28. Pojedinačnog kolektivnog ugovora tuženog je predviđena obaveza tuženog da donese i program kojim će odrediti koja prava i na koji način ostvaruje zaposleni za čijim je radom prestala potreba koji mora da sadrži, pored kriterijuma utvrđenih Zakonom o radnim odnosima, i znanja i radnu sposobnost zaposlenog i radno iskustvo na tom radnom mestu a da program donosi Upravni odbor po prethodno pribavljenom mišljenju sindikata.

U konkretnom slučaju, po oceni Vrhovnog suda, tuženi nije bio u obavezi da se pridržava odredba svog Pojedinačnog kolektivnog ugovora i to odredaba čl. 27. i 28. kada je tužioce oglasio tehnološkim viškom i utvrdio prestanak potrebe za njihovim radom jer je taj Pojedinačni kolektivni ugovor predviđao obavezu tuženog da donese program. Zakon o radu u čl. 114. takvu obavezu poslodavca koji ima u radnom odnosu na neodređeno vreme više od 50 zaposlenih a namerava da otkáže ugovor o radu za manje od 10% od ukupnog broja zaposlenih ne predviđa. Zbog toga je Pojedinačni kolektivni ugovor tuženog u suprotnosti sa Zakonom o radu. Po oceni Vrhovnog suda, zakonita su rešenja tuženog jer sadrže obrazloženja i tuženi je postupak oglašavanja tužilaca za tehnološki višak sproveo po odredbama važećeg Zakona o radu.

Kako je na potpuno i pravilo utvrđenog činjenično stanje pogrešno primenjeno materijalno pravo, Vrhovni sud je preinačio obe nižestepene presude i tužbene zahteve tužilaca odbio kao neosnovane primenom čl. 395. st. 1. ZPP.

Odluka o troškovima parničnog postupka doneta je na osnovu čl. 166. st. 2. ZPP kojom je propisano da kad sud preinači odluku protiv koje je podnesen pravni lek odlučice i o troškovima celog postupka. Kako je tuženi uspeo u sporu, pošto su po njegovoj reviziji nižestepene presude preinačene i tužbeni zahtevi tužilaca odbijeni, to su tužiocima na osnovu čl. 154. ZPP obavezani da tuženom naknade troškove parničnog postupka u visini od 16.200,00 dinara a odnose se na zastupanje tuženog od strane advokata za sastav žalbe i revizije, prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata ("Službeni list SCG", br. 58/04 i 5/06). Na osnovu izloženog odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća-sudija,

Predrag Trifunović, s.r.

Za tačnost opravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

sd